

ØKONOMIEN I GADERUMMET 2006, OG DE FAGLIGE UDFORDRINGER

KALLE BIRCK-MADSEN, CAND.PSYCH, 21.NOVEMBER 2006

1. Økonomien Gaderummet

Indledning

Et minimalt rammebudget

At søge private fonde og sponsorer

Økonomi november 2006

2. Fagligheden

Projekt "Indre Lænke"

Social og psykologisk arbejde

Social-klinisk arbejde

Et forskningsprojekt: psykosocial nødvending

Det store i det små

Psykosocial nødvending

Anden form for nødvending

Medforskerkonceptet

Et oplæg om Gaderummets økonomi – som er meget anstrengt vedrørende frie midler til en fælles arbejdsmidte omhandlende fortæring, transport, aktiviteter, omsorg, og små ting; samt

Et oplæg om de faglige udfordringer, som Gaderummet står overfor, faglige udfordringer omhandlende at systemerne om os – det psykiatriske, sociale og psykologiske – må tage ved lære af Gaderummet og rådgivningens konkrete arbejde. Længe har vi været skraldespand for andre behandlingssystemer, men det synes ikke at være menneskene, men mere de valgte "autoriserede" aktivitetsmæssige og behandlingsmæssige tilgange, som den er helt galt med. Der skabes individer, der frem for at skulle kunne mere selv – selvbestemmelse som et sociale forhold – slet intet kan, og som derfor må umyndiggøres yderligere også i al deres aktuelle selvstændighed.

Der er brug for en radikal anden tilgang til området af psykiske forstyrrelser, hjemløshed mm. eller problemer der udpeges som så, end den i dag stadigt mere dominerende herreknægt-logik. Der er behov for handlekoncepter, der har løsningen på et problem i sig, og som udsiger andet og mere end abstrakte fordomme og tilførte egenskaber til det individ, der ikke kan selv, og som derfor heller ikke kan beskytte sig mod omverdensovergreb. Der er brug for handlekoncepter, der ikke fratager menneskene kontrollen over deres liv og livsbetingelser, men som tvært imod giver dem den tilbage gennem udvidet samfundsmæssig selvbestemmelse, gennem den almene forebyggelse kan man sige.

For at bidrage hertil giver oplægget en skitse til etableringen af et forskningsmæssigt virke, der skal blotlægge det konkrete støtte- og behandlingsmæssige arbejde i Gaderummet og rådgivningen, således at andre subjekter og institutioner på området, gives midler i hænde til at tage deres individer alvorligt som ligeværdige samfundsmæssige subjekter.

1. Økonomien Gaderummet

Indledning

Gaderummets økonomi har altid været en udfordring. Vores arbejde ligger i et stridbart felt – psykiske problemer, marginalisering, hjemløshed - hvor mange forskellige interesser er på spil, og hvor feltet i sig selv er præget af minimale ressourcer i enhver henseende, menneskeligt, kulturelt og økonomisk.

Men efter flytningen til huset i Rådmandsgade 60 i maj 2005, hvor Gaderummets nye økonomi trådte i kraft, er den for alvor udfordret. Det tildelte rammebudgettet viser sig kun at kunne dække de mest basale udgifter til huset. Det angår huslejen, el, varme, renovation, vedligehold mv., mens mulighederne for faglig arbejdskraft og midler til den fælles arbejdsmitte – mad, transport, omsorg, aktiviteter, små ting – er svundet hen i takt med prisstigningerne de sidste år, og at husets brugergruppe har fået færre egne midler at handle ud fra, samtidig med at der er blevet flere af dem for huset at forholde sig til.

Et minimalt rammebudget

Gaderummet har siden 2002, hvor rammebudgettet blev fastlagt af et eksternt konsulentfirma, entreret af kommunen, påpeget, at den angivne ramme på 3.9 mill. årligt fra 2005 er for lille i forhold til arbejdets omfang, krav og udfordringer. Og at et realistisk budget mere er 5.9 mill. årligt, når arbejdets kvalitet skal fastholdes og lovkrav opfyldes. Selv med dette forhøjede budget er husets arbejde meget ”billigt” if. andre institutioner med lignende klientunderlag.

Derfor søgte Gaderummet i oktober 2006 Folketingets satspulje om forhøjelse af vores årlige budgetramme. Men ansøgningen blev formelt afvist med begrundelsen, at Gaderummet skal søge i Købehavns Kommune, da denne har fået en ekstra bevilling på området på 20 mill. årligt. Københavns kommune kan Gaderummet imidlertid ikke søge, da denne skal skære 56 mill. i budgetterne på Gaderummets område. Det er lidt svært at søge på ”minus 36 millioner kroner” i Københavns Kommune.

At søge private fonde og sponsorer

Gaderummet har derfor igen vendt blikket mod private fonde, som hidtil igennem alle årene har været med til at sikre Gaderummet til sidst. Og ikke mindst sikre den enkelte udstødte unge i sin dagligdag, men også at det faglige indhold har kunnet videreudvikles.

Vi har aktivt søgt fonde siden sensommeren, og håber på resultater. Vort regnskab kan ses i følgende link - [Regnskabsberetning 2005](#) - mens følgende tre link - [Generel fondsansøgning](#), [Arbejdsstatus sommeren 2006](#) og [At danne nye arbejdsgrupper juli 2006](#) – er hvad fondene har modtaget af materiale fra Gaderummet.

Økonomi november 2006

I skrivende stund eksisterer den fælles midte stadig, men i kraft af de donationer fra private fonde og personer, som Gaderummet modtog ved sin åbningsreception d.17.maj 2005. Trods personalereduktion op igennem 2006, og en generel stor sparekniv på alle områder, ser det ikke ud som om, at dette er tilstrækkeligt. Frem for større sikring af de unge og videreudvikling af huset – som har fundet sted, og stadig styrkes – vil det kunne komme til et dramatisk tilbageskridt. Så har du, kære læser, ideer til Gaderummets overvindelse heraf, så giv dem fluks tilbage til os, eller gør fonden opmærksom på vores eksistens.

2. Fagligheden

Projekt ”Indre Lænke”

D.15.september 2006 fremlagde Gaderummet en teoretisk-empirisk forskningsrapport ”[Projekt Indre Lænke – en undersøgelse af social fastlåsthed blandt marginaliserede unge](#)”. Rapporten, der blev påbegyndt i 2002, er blevet til med støtte fra Sygekassernes Helsefond.

Rapporten kommer omkring det sociologiske og socialpsykologiske i Gaderummet. Den sætter fokus på konkrete og generelle forhold, der kan være låsende eller opbrydende for den marginaliserede unge, og således at der kan handles udviklende på den unges liv.

Rapporten tydeliggør, at Gaderummet som en rammebetingelse for de unges liv, at denne har en karakter og substans, der synes at løse de problemer, den bliver begæstet med. Kunne Gaderummet ikke, i ethvert skærpet tilfælde af en menneskelig lidelsessituation, typisk håndtere dette på en udviklende måde sammen med brugerne, så ville stedet ikke kunne fungere som brugerstyret, hvorved det heller ikke villet have være muligt at lave rapporten. Dette betyder ikke, at Gaderummet formår at løse alle sine problemer med sine unge, men at vi er på højde med problemerne, og med de krav der med rette kan og skal stilles til psykosocialt og klinisk psykologisk arbejde i en arbejdsdelt samfundsmæssig sammenhæng.

Social og psykologisk arbejde

Det sagsbehandlende og psykologiske niveau - vejledning, rådgivning, terapi, psykosociale handlinger - er i rapporten kun med som rammebetingelse for arbejdet, ikke som særlig udforskelsgenstand. Men efter rapporten færdiggørelse, er det muligt nærmere at vende tilbage hertil. Dvs. til et videre arbejde med at blotlægge og almengøre det psykologiske og sociale arbejde med de enkelte personer. Det angår at komme ind på mikroprocesserne i social og social-klinisk psykologisk arbejde. Hvordan arbejdes der? Hvordan forløber det? Hvilke problemer omhandler det? Hvordan bestemmes problemer? Hvordan de løser sig op?, Og hvordan er det for personerne selv at være sig involveret i sådanne udviklingsprocesser?

Social-klinisk arbejde

Gaderummet og rådgivningen søger at stille sig på et subjektvidenskabeligt standpunkt i sit arbejde, for at fremme almene udviklingsprocesser for de berørte. Arbejdet har pågået i mere end 20 år, og har betydet udvikling af et konglomerat af teoretiske og praktiske handleprocedurer, der som åbne midler anvendes i arbejdet, til at udvikle selv samme arbejde. En nærmere beskrivelse af dette, vil være yderst relevant af mange grunde. Først og fremmest er behandlingsresultaterne indenfor psykologien og psykiatrien generelt ikke særlig god, mildt sagt. Hvilket for det andet kan relateres til en dominerende tilgang omhandlende løsrevet diagnosticering og reduceret middel anvendelse. Hvilket for det tredje fører til anvendelse af samme begrænsede midler, fordi der ikke findes andre tilgængelige midler!

Husets og rådgivningens brugerdokumentation er derimod fra sin start opbygget nedefra, således at den er den berørte, der kommer til orde. Heri indgår noter og referater af flere hundrede langvarige terapiforløb og hundredvis af kortere terapiforløb og sociale sagen. I den foreliggende form er materialet fortroligt og tavshedsbelagt, og skal derfor bearbejdes, løftes op til ”typiske enkelt-tilfælde af psykosocial nød og nødvending” for videre fælles forskningsbrug.

Materialet er meget omfangsrigt, og selv om der til stadighed arbejdes på en digitalisering af det hele, er måske kun 20% endnu blevet det. Tid og penge til en særskilt scannerstation og arbejdskraft har vi ikke.

Et forskningsprojekt: psykosocial nødvending

Der ligger imidlertid og umiddelbart et håndgribeligt niveau i det empiriske materiale fra brugerforløbene. Det ligger ikke i alle forløb, men i mange udgør det en strukturerende akse i brugerprocessen. Det angår brug af tavler - kridttavler, white screen, store papirark - til anskueliggørelse af konkrete problemstillinger, i form af modelobjekter, der er på tale i nu-situationer i den terapeutiske proces. Modelobjekterne i tavlerne anvendes til nærmere analyse af det konkrete, og som en terapeutisk proces udvikler sig, forandrer modellerne sig også. Tavlerne med modelobjekterne spejler hvordan problemer er blevet grebet, og hvordan de på et anskueligt niveau, er søgt spejlet og grebet for videre handlen. Et af målene med projektet kan være at gøre tavler og modeller samlet tilgængelig, og i deres begrebsbestemte indbundendethed i konkrete forløb, hvis eksistens der kan bygges videre på, enten metateoretisk såfremt forløbet har passeret, og/eller med praksis-ledende tiltag til udforskelse af eksisterende. Det videre skridt er opbygningen af idealtyper af problemer og deres nødvending. Også her gælder at tavler og modeller må anskues ud fra deres metodologiske an- og tilordning i det empiriske arbejde, hvis eksistens har forrang af andet, og hvis mål det er nærmere at koncipere som praksisudvikling og for overvindelse af stagnation.

Den daglige og faglige handlepraksis i rådgivninger indeholder modelobjekter som typiske handleprocedurer for givne problemer – givet den og den situation, og havende det således, kan problemet vendes på i hvert fald denne typiske måde - indført eller udviklet med brugesubjekter, til stadighed. De udgør en art kollektiv erfaringsfond, som vedvarende må videreudvikles, for ikke at gå til grunde, eller stivne som principper og doktriner, der skyr brugersubjektet og dermed også en videnskabeliggørelsen af arbejdet,

Modelobjekter, typisk spejlende en selvbestemmende udviklingsbevægelse, får status af enkelt-videnskabelige koncepter på området, såfremt vi teoretisk-videnskabeligt kan begrunde deres placering, status, gyldighedsområde og relevans indenfor den almene subjektvidenskabelig psykologi, og som en særlig konkretisering af denne i en enkelt-teori om områdets grundlæggende beskaffenhed og udviklingsforhold, person og social kollektiv imellem.

I stedet for kliniske diagnoser, abstrakte udsagn om et enkeltstående individ, åbner der sig et land for etableringen af generelle sociale og psykologiske problemstillinger af fælles art, begrundelige ud fra enkelttilfælde, hvor en social diagnostik lader sig anskueliggøre, med de enkelte berørte i flertal i al deres isolation hinanden imellem. Så må der jo gribes ud!

Det store i det små

I rådgivningen arbejdes der med det store i det små, og vekselvirkningen herimellem synes meget at blive fanget og anskueliggjort gennem modelobjekterne og tavlernes udvikling, båret af de involvere handlende parter.

En sådan tavle og objekt-indfaldsvinkel er overskuelig for en første indtrængen i hele materialet, uden på forhånd at udelukke andet i materialet.

Ved at gribe fat i de forskellige tavler og modelobjekter fra de enkelte forløb, fås et første metaniveau for sammenligning af typer af problemstillinger, der har været på tale i en synlig form igennem rådgivningens arbejde. Niveaueet må udvides med betragtninger over, hvad der "er" i forløbene, når der ikke forefindes tavler og modeller. Det er det væsentligste niveau, da tavlebrug og modelobjekterne kommer herfra, ligesom andre valgte metodologier, metoder og teknikker i deres udspring er an- eller tilknyttet den konkret forefundne praksis, som den empirisk fandt sted, og de må ses herudfra. De næste trin giver sig selv: kategorisering, delanalyse, metaanalyse, data- og teorikonfrontation, og dét i en stadig cyklus, indtil materialet er blevet åbnet, og således at eksisterende modsigelser i materialet ikke er blevet lukket ude som forstyrrende tilfælde, men indoptaget som udviklingsbetingelse for videre almengørende handlen.

Psykosocial nødvendighed

Social- og sundhedsmæssigt arbejde hviler i dag mest på en diagnosticerende og psykologisk indfaldsvinkel, eventuelt med udtag af rene psykologiske problemer, som kan

klares med symbolske midler, samtalen og settingerne. Men resultaterne er også til at overse: Der er evig strid alle vegne om den rigtige behandling. Tingene fungerer ikke. Alle er utilfredse. På grund af den evige strid må man hele tiden gøre noget, men lige meget hvilken retning, så er den omstridt! I dag løses dette dilemma med mere tvang til regelretted og mere råhed, sat i værk fra oven. I denne her bevægelse ligger Gaderummet og rådgivningen lige i midten, faktisk i et meget omstridt stridspunkt. For en beskrivelse af dette i en historisk ramme, se "[Gaderummet – socialpsykologisk fristed](#)" fra 2005.

"Projekt Nødvending" er som sådan allerede kommet i gang. Husets studiekreds er blevet genoptaget efter flytningen, og interessen er meget kommet til at centrere sig om historiske problemtyper, tavler og modelobjekter, som også tjener som et af flere formidlingsredskaberne mellem medarbejdere og brugere i det daglige arbejde.

I første omgang er det tænkt som en erfaringsopsamling, hvor vi arbejder os rundt i alle kroge af materialet. Men dette forudsætter opsamlingen af tavlerne til digitalt niveau, og den efterfølgende uddifferentiering af modelobjekterne til distinkte typer af psykiske problemprocesser.

Det er en gordisk knude, som forudsætter tilgang til alle eller hovedparten af alle tavler, hvis der skal dannes et første, men også ensidigt bestemmelsesniveau, da tavlers fravær ikke er repræsenteret i materialet. Der skal derfor skub i digitaliseringen, men det kræver arbejdskraft, hvad der ikke rådes over, lige som den efterfølgende bearbejdelse vil kræve betydeligt flere ressourcer af stedets ansatte, end hvad der er tilgængeligt. Projektets gennemførelse kræver etableringen af en lille forskningsenhed i huset, der sammen med husets brugere reflekterer sine data og begreber, faktisk efterhånden som de kommer ind i den fælles database, og hvorfra der kan bygges videre, også tilbage i dem. Men også ud af gaderummet. Den enkelte bruger står i denne sammenhæng i en position, hvor det ikke er alene overfor en behandlende gruppes kompetence- eller inkompetence-forhold, hvis brug det skal afklare for sig selv, uden at kunne påvirke tilbage, men i en situation hvor brugeren er umiddelbar del af en håndgribelig større brugergruppe, der samtidig giver brugesubjektet mulighed for udvidet overindividuel indgåen i en socialitet, der frit kan modsvare dets udviklingsbehov.

Gaderummet mangler endnu at løfte sit informationsniveau, således at det interaktivt via nettet er tilgængeligt for hver enkelt bruger, hvad der er i sagen, og hvor der frit kan bygges videre med egne betragtninger. I dag har man papirkopier at bygge videre på. Så "Projekt Nødvending" vil kræve, at husets databasesystem løftes op på det længere ønskede niveau, men endnu ikke mulige pga. tid og kompleksitet qua at det er personfølsomme oplysninger, som skal håndteres.

Når det kommer i stand vil det være muligt at etablere en fælles flade for brugerne, hvor sammenlignelige andre, set som mulige generaliserede (ideal)typer af problemer og deres bevægelse, åbent eller lukket, kan medinddrages, kontaktes.

Anden form for nødvending

I dag er den rådende forskningspraksis på området, at et ”lukket klinisk kollektiv” stiller sine laboratoriebetingelser op, for under kontrollerede rammer – som deltagerne ikke kan eller må påvirke - at studere indvirkningen af bestemte faktorer, for herigennem at sige noget om de valgte komponenters potens ved brug af disse midler overfor mennesker med disse arter af dysfunktioner. Tilsynspraksis indenfor det sociale- og sundhedsmæssige område på Gaderummets felt hviler på samme koncept, om udefra at styre området med regler og kontroltiltag.

Viden fremskaffet gennem den kontrolvidenskabelige tilgang, kan imidlertid kun sættes i værk gennem en tilsvarende kontrol over de mennesker, som det skulle være viden for, hvilket også gælder for de politiske styrekrav – der træder op som herskabsramme – men således kan der kun relateres til det menneske, som systemerne vil disciplinere, forme og skabe, med de og de vilkårligt begrundede stykvisse tiltag, hen over hovedet på det – men ikke til det virkelige menneskelige individ selv, for hvem systemerne er til for at tjene. I sin implementering sker der i den praktiske formidlingsproces en udveksling af materiale fra en systemverden til en civilverden, og omvendt, da mennesket ikke både kan være menneske og system på samme tid. Men dette er også det flytbare punkt. Skal Gaderummet fortsat kunne tage sig af sine unge mennesker, sker det ikke ved ydre tiltag, der ikke samtidig er medieret gennem den enkelte og den enkeltes egen sociale indbundethed allerede. De pågældende er allerede stødt ud, og der er som sådan ikke mere at kontrollere, øve herskab over. Derfor nytter det heller ikke at gå videre af denne vej, når det angår overvindelse af marginalisering og psykiske forstyrrelser. Tvært imod må indtræden på denne vej, hvor brugersubjekter fratages kontrol, ses i dens gedigne genskabelse af et afmægtigt individ, som det bureaukratisk bare er endnu mere krævende at tage sig fuldt ud af, frem for at det som produktiv aktør, gruppemedlem og organisationssskaber, medudvikler den store omverdens fællesskab.

Medforskerkonceptet

Brug af kontrol- og herskabsbestræbelse på det samfundsvidenskabelige område, går helt forbi de nye forhold, der altid er for udvikling. Statisk låser bestræbelserne tingenes tilstand fast som en art naturforhold i samfundet, der skal bekriges og bekæmpes for fortsat overlevelse. Og en tand værre er det på det psykologiske område, når praksis er til for individuel udvikling. Her ridser man i sjælen, hvis man opfatter mennesket som en ting for påvirkning. Menneskers egne erfaringer med at løse problemer, hvordan det ikke lykkes og nogen gange lykkes, og hvad der stiller sig i dette, alt dette er nærmest for længst faldet ud af alle de diagnoser og tilstande, som et menneske kan lide af i sit hoved eller et andet sted, og hvorfor man må ty til endnu mere seriel standart behandling ud fra overfladiske og tilfældige træk, når nu det tilsyneladende alligevel ikke lykkedes at inddæmme den dér ”ukontrollable energi”, der gør mennesket uforudsigelig og dermed farlig. Det kunne jo heroverfor også være, at den ”ukontrollable energi” mest af alt er det et menneske har at have sin subjektivitet tilbage i som personlighed, under de betingelser af social og somatisk

karakter som det nu engang råder over konkret. Forkerte midler skaber ikke bare forkerte resultater, men ødelægger også.

Der skal dét ind i feltet og i begreberne herom, der mangler, de berørtes egne udviklingshistorie, ikke kun som et særligt enkelt-tilfælde, men som noget generaliserbart for andre under lignende forhold, og hvorfra der kan fås en art social problembestemmelse eller diagnostik, der er diskuterbar, idet den også har hverdagslivets erfaringer med sig. I den grad et problem så også lader sig trænge tilbage praktisk, løse i en forstand, kan der være tale om et "typisk mulighedsrum", som det gælder om at fremme for fælles udvidet menneskelig handlen.

□